

ISSN 2410-4388

Virtus

SCIENTIFIC JOURNAL

September,
issue 26,
2018

Published 10 times a year

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 26, September, 2018
Published since 2014

Recommended for publication by the Academic council of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (the proceedings No.1 September 25, 2018)

Recommended for publication by the Academic Council of Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (the proceedings No.5 October 10, 2018)

Founder: Scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning Without Boarders" (Canada).

Partners:

- ↳ Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- ↳ Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- ↳ Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- ↳ SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- ↳ Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- ↳ Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- ↳ Donbas State Technical University (Ukraine);
- ↳ Baku Islamic University (Azerbaijan);
- ↳ University of the town of Nish (Serbia);
- ↳ Zielonogorski University (Poland);
- ↳ Center of Modern Pedagogy "Learning Without Boarders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – September # 26, 2018. – 295p.

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan).

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

Academic database SIS provides:

- citation indexing, analysis, and maintains citation databases covering thousands of academic journals, books, proceedings and any approved documents;

- maintains academic database services to researchers, journal editors and publishers;

- provides quantitative and qualitative tool for ranking, evaluating and categorizing the Journals for academic evaluation and excellence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

The aim of the Directory is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact.

CiteFactor cooperates with the leading universities. The base includes nearly 13 thousand scientific journals.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

Certificate of Mass Media Registration:

KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.

Journal Editorial Staff Contact Information

e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus conference-ukraine.com ua>

Orlyanskiy V.S. MANAGEMENT ACTIVITIES OF NAZI AUTHORITIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ZAPOROZHYE REGION DURING THE OCCUPATION	221
Parakhina M.B. THE HISTORY AND THE PRESENT OF UKRAINIAN- RUSSIAN RESTITUTION RELATIONS: ON THE ISSUE OF RETURNING UKRAINIAN ARCHIVAL MATERIALS FROM RUSSIA.....	227
Solovey G.M. CONTRIBUTION OF RESEARCH STATIONS INTO DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF ANTEROSION MEASURES IN THE WESTERN REGION OF USSR (1960-1970)	231
Fil Yu.S. THE SPECIFICITY OF THE CHRISTIANIZATION OF NORTHERN INDIA IN THE COLONIAL PERIOD	235
STATE ADMINISTRATION AND LAW. POLITOLOGY	
Bilyi Y.M. SYSTEM ANALYSIS OF THE CONCEPTUAL APPARATUS OF THE PUBLIC ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF THE PROVIDING OF THE FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE	240
Bondar Z.K. FUNCTIONS AND OBJECTIVES OF THE FOOD SECURITY SYSTEM OF UKRAINE AT THE MODERN STAGE OF THE STATE BUILDING	245
Goncharenko O.G., Kravchuk A.V. MANAGEMENT OF CRIMINAL-EXECUTIVE SYSTEM: RISKS AND THEIR IMPACT ON THE SECURITY OF THE SOCIETY	249
Danyluk K.V. UKRAINE'S SOCIAL POLICY ON INCLUSIVE EDUCATION	254
Dubykh K.V. PUBLIC AND ADMINISTRATIVE ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF THE US SOCIAL PROTECTION MODEL "THE STATE OF GENERAL WELFARE"	258
Kushakova-Kostytska N.V. FEATURES OF THE SCIENTIFIC ELITE FORMATION IN THE CONDITIONS OF E-GOVERNMENT.....	263
Rodinsky I.O. PROBLEMS OF POLITICAL COMPETENCE AS A FACTOR OF FORMING LIABILITY IN THE SYSTEM "POLITICAL ELITE – CITIZEN"	266
Filipska N.O. INTERNATIONAL EXPERIENCE ON IMPLEMENTATION AND PROVISION RIGHT TO LABOR FOR PERSONS WITH DISABILITY.....	270
Shulika A.A. THEORY OF DEPENDENCE AS AN ALTERNATIVE CONCEPT OF POLITICAL DEVELOPMENT IN THE MODERN WORLD	274
ECONOMICS	
Hafiiatullina Y.O. INCREASE OF ECONOMIC EFFICIENCY OF SALES ACTIVITY OF LTD «AVA LOVSOKOMPANI».....	278
Hevko V.L. MODERN IMMIGRANTS OF SYSTEM DIAGNOSTICS OF THE EFFICIENCY OF ORGANIZATIONAL STRUCTURE THE ENTERPRISES AT NETWORK STRUCTURES IN THE CONTEXT OF BUSINESS MACROTRENDS	282
Yakimchuk K.D., Podzigin O.A. CORPORATE CULTURE: MANAGEMENT, TAKING INTO ACCOUNT OF NATIONAL FACTORS	288
REVIEW.....	294

УДК 351.84:364.442

Данилюк К.В.,

к. держ. упр., ст. викладач кафедри освітнього менеджменту та соціальної роботи
Рівненського державного гуманітарного університету, konofr@ukr.net

Україна, м. Рівне

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано соціальну політику України щодо інклюзивної освіти і з'ясовано, що освітні послуги є складовою частиною соціальної політики, а метою їх надання є забезпечення розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби. Держава з метою забезпечення конституційних прав всім громадянам та розв'язання освітніх проблем, які виникають в окремих осіб, соціальних груп, розробляє та здійснює соціальну політику в галузі освіти, в тому числі інклюзивної. Іншими словами, держава приймає на себе зобов'язання щодо надання освітніх послуг шляхом: розроблення нормативно-правової бази, фінансування, матеріально-технічного забезпечення, створення інфраструктури освітніх установ, вільного доступу до них громадян з особливими потребами тощо. Соціальну політику в галузі освіти можна визначити, як комплекс заходів, який охоплює різні напрями освітніх послуг, здійснюються державними та приватними закладами з метою розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби. Дослідженням з'ясовано, Україна, як демократична держава, взявши своєї інтеграційний шлях розвитку в галузі освіти керується міжнародними стандартами та нормами які закріплюють права людей з особливими потребами. Вперше в Україні введено посаду освітнього омбудсмена, як основного провідника соціальної політики в галузі освіти т.ч. і забезпечення права доступу до освіти людей з особливими потребами.

Ключові слова: соціальна політика, інклюзивна освіта, люди з особливими потребами державне управління, освітній омбудсмен, навчальні заклади.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інформаційно-технічна революція, що охопила всі сфери діяльності, перетворилася в глобальний прискорювач соціально-педагогічного прогресу, підвищення рівня освіти та якості життя людей з особливими потребами. Інновації у вигляді інклюзивного навчання які сьогодні супроводжують систему освіти здійснюють серйозний вплив на характер педагогічних процесів, професійних стосунків, їх удосконалення та гармонізацію. Особливу актуальність цей процес набуває в сучасній Україні, коли йдуть докорінні зміни в галузі навчання людей з особливими освітніми потребами. В педагогічній діяльності йде процес відмови від багатьох стереотипів часів Радянського Союзу, коли існувала тенденція, що людям з особливими потребами достатньо державної допомоги, а освіта зовсім необов'язкова[2].

Розроблення ефективної соціальної політики в галузі освіти та запровадження інклюзивної освіти на всіх рівнях освіти: дошкільний, загальноосвітній, професійно-технічний та вищий, включення в їх педагогічну діяльність технологій та методик інклюзивного навчання людей з особливими потребами, являється важливою вимогою професійної педагогічної роботи в організації інклюзивного навчання в системі освіти України. Зважаючи на своєї інтеграційний вектор державної політики України на забезпечення міжнародних стандартів освіти та доступу до неї всіх громадян держави це являється необхідністю сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Джерельною базою написання цієї статті стала низка наукових праць,

публікацій вітчизняних вчених і дослідників, які через призму різних галузей науки в тій чи іншій мірі досліджували аспекти галузі освіти та надання освітніх послуг населенню. Термінологія дослідження, концептуальні засади та теоретичні проблеми розвитку соціальної політики та інклюзивної освіти розрізі державно-управлінської та педагогічної науки вивчалися автором в енциклопедичних виданнях з державного управління, педагогіки та соціальної роботи авторами яких є українські вчені В. Бакуменко, М. Білинська, В. Князєв, А. Михненко, П. Надолішний, Ю. Сурмін, В. Кремінь, Т. Лукіна, С. Ніколаєнко, І. Малафік, З. Шевців, та ін. Спектр соціальних проблем, теоретичні аспекти і практичні питання розроблення й реалізації соціальної політики в Україні розкрито в роботах В. Голуб, О. Іванової, Л. Ільчук, О. Палій, Т. Семигіної, В. Скуратівського, В. Трошинського та ін. Соціально-педагогічний супровід людей з особливими потребами в умовах навчальних закладів досліджували: В. Азін Я. Грибалський, Л. Байда, К. Дубич, А. Колупаєва, П. Таланчук, Л. Тютя та ін. Зокрема, специфіку організації інклюзивного навчання дітей окремих категорій репрезентовано в дослідженнях: Л. Даниленко, О. Гаврилов, Дж. Блейз, Е. Чорнобой, Ш. Крокер, Е. Страт, О. Красюкова-Еннз та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Сучасний етап розвитку України як незалежної та соціальної держави відбувається в умовах суспільно-політичної та економічної кризи, що спонукає органи державного управління до пошуку шляхів оптимізації соціальних видатків на освіту, осучаснення та підвищення ефективності системи надання освітніх послуг такій категорії населення

як люди з особливими потребами. Сьогодні існує нагальна потреба в економії, раціональному використанні бюджетних коштів шляхом розроблення та впровадження ефективної соціальної політики і дієвих механізмів державного управління освітніми послугами. В умовах недореформування галузі освіти, існування системних деформацій які впливають на життєвий рівень населення країни, поглиблюється його поляризація, зростає нерівність у доступі до освітніх послуг, невдоволення рівнем освітнього забезпечення. Це призводить до масштабної маргinalізації, соціального відторгнення людей з особливими потребами, підвищення в суспільстві соціального напруження. Саме ці чинники зумовлюють розробляти в державі ефективну соціальну політику в галузі освіти що запровадження форм інклюзивного навчання, що дасть шанс людям з особливими потребами навчатись в закладах різних освітніх рівнів і отримувати достойну професійну підготовку, яка вплине на їх подальшу трудову діяльність та матеріальне забезпечення життя.

Мета і завдання. Мета статті проаналізувати соціальну політику держави в галузі освітніх послуг людям з особливими потребами та проблеми впровадження інклюзивного навчання в систему освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В межах нашого дослідження необхідно сутність соціальної політики взагалі і в галузі освіти зокрема.

Український науковець В.А. Скуратівський пропонує розглядати соціальну політику в двох розуміннях [8, с.5-6]: у широкому, як систему здійснюваної в суспільстві суб'єктами (державними, громадськими та ін.) діяльності в різних способах і формах, яка базується на певних принципах, засадах і спрямована на створення умов для самореалізації соціального потенціалу людини, забезпечення оптимального функціонування і розвитку соціальних відносин; тобто соціальна політика є системою управлінських, регулятивних впливів, діяльністю суб'єктів, спрямованих на задоволення соціальних потреб, збалансування соціальних інтересів людини, груп суспільства, досягнення соціальних цілей, розв'язання соціальних завдань; у сузькому, як діяльність суб'єктів соціально-політичного життя, яка спрямована на забезпечення соціального захисту, соціальної, безпеки людини і суспільства шляхом створення умов для формування безпечного соціального середовища людини; це передбачає розроблення та вжиття комплексу заходів що створення системи соціальних суспільних амортизаторів, зокрема ринкових, ризиків і формування соціальних стандартів[8, с. 5-6].

Соціальна політика значною мірою визначає процес надання освітніх послуг. Освітні послуги є складовою частиною соціальної політики, а метою їх надання є забезпечення розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби. Держава з метою забезпечення конституційних прав всім громадянам та розв'язання освітніх проблем, які виникають в окремих осіб, соціальних груп, розробляє та здійснює соціальну політику в галузі освіти, в тому числі інклюзивної. Іншими словами, держава приймає на себе зобов'язання

щодо надання освітніх послуг шляхом: розроблення нормативно-правової бази, фінансування, матеріально-технічного забезпечення, створення інфраструктури освітніх установ, вільного доступу до них громадян з особливими потребами тощо.

Соціальну політику в галузі освіти можна визначити, як комплекс заходів, який охоплює різні напрями освітніх послуг, здійснюється державними та приватними закладами з метою розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби. На рівні держави соціальна політика реалізується, як правило, через державні органи управління[5].

Україна, як демократична держава, взявши європейський шлях розвитку в галузі освіти керується міжнародними стандартами та нормами які закріплюють права людей з особливими потребами, які є або можуть стати учасниками освітнього процесу. До них перш за все слід віднести: Декларація про права інвалідів (ООН, 1975), Всесвітня програма дій стосовно інвалідів (ООН, 1982), Конвенція про права дитини (ООН, 1989), Всесвітня декларація «Освіта для всіх» (1990), Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (ООН, 1993), Саламанська Декларація (1994), Дакарська Декларація (2000) та ін. [3]

Великого значення для запровадження інклюзивної освіти має Саламанська Декларація, де зокрема зазначено, що «...школам необхідно знаходити шляхи, які б забезпечували успішне навчання всіх дітей, включаючи дітей, які мають фізичні чи розумові розлади. Проблема, яка стоїть перед інклюзивною школою, полягає в розробці особистісно-орієнтованих педагогічних методів, які б забезпечили успішне навчання всіх дітей, у тому числі й дітей з розумовими чи фізичними розладами. Основний принцип створення інклюзивної школи полягає в тому, що всі діти мають навчатися разом у всіх випадках, коли це виявляється можливим, не дивлячись на певні труднощі чи відмінності, що існують між ними. Інклюзивні школи мають визнавати і враховувати різноманітні потреби своїх учнів шляхом узгодження різних видів і темпів навчання, а також забезпечення якісної освіти для всіх шляхом розробки відповідних навчальних планів, запровадження організаційних заходів, розробки стратегії викладання, використання ресурсів і партнерських зв'язків зі своїми громадами» [3].

Соціальна політика в Україні стосовно організації та надання освітніх послуг людям з особливими потребами визначається Конституцією України (ст. 46, 53, 49), Державною національною програмою «Освіта (Україна ХХІ століття)», Законом України «Про освіту», Законом України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», Законом України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», Постановою Кабінету міністрів України «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів», Концепцією стандартів освіти осіб з вадами слуху, Концепцією розвитку інклюзивної освіти тощо.

Важливим аспектом реалізації соціальної політики в галузі інклюзивної освіти є введення посади освітнього

омбудсмена, яка затвердження постановою КМУ № 491 від 6 червня 2018 року. Ми багато десятиліть спостерігали порушення прав дітей з особливими потребами в галузі освіти. Недостатність розробленої і нормативно-правової бази в захисті їх прав, відсутність державно-управлінських структур, які відповідали б за організацію та впровадження інклюзивної освіти, не розробленість навчально-методичного забезпечення щодо навчання дітей з особливими потребами зважаючи на їх нозології та особливості психофізичного розвитку, тотальна недоступність архітектури освітніх закладів для цієї категорії громадян України [6].

На виконання міжнародних стандартів забезпечення прав на освіту всім категоріям населення дозволив ввести посадовця в особі освітнього омбудсмена на рівні центральних органів управління з чітким назначенням обов'язків для виконання, серед яких:

- сприяння реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення права людини на здобуття якісної та доступної освіти;
- здійснення заходів щодо додержання законодавства про освіту;
- вжиття заходів для забезпечення належних умов для рівного доступу до здобуття освіти;
- сприяння впровадженню інклюзивної форми навчання;
- сприяння виконанню Україною міжнародних зобов'язань щодо додержання в Україні прав людини на освіту;

➤ співпраця та взаємодія з МОН та іншими центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти всіх рівнів незалежно від форми власності та підпорядкування, органами управління освітою, правоохоронними органами, міжнародними організаціями, неурядовими громадськими організаціями з питань, що належать до його компетенції [6].

Освітній омбудсмен відповідно до покладених на нього завдань буде провідником державної соціальної політики в галузі інклюзивної освіти і через свої повноваження зможе взяти під контроль як горизонтальний так і вертикальний рівень органів влади за забезпечення права на освіту не зважаючи на особливості людини [6].

Ще один із важливих аспектів реалізації соціальної політики в галузі інклюзивної освіти створення інклюзивного середовища в самих закладах освіти всіх рівнів, яке має базуватися на менеджменті освітніх інновацій, що є сучасним напрямом розвитку науки про управління, у якому розкривається їх вплив на розвиток інклюзивного середовища, форм управління ним, мотивування управлінських та науково-педагогічні кадрів у закладах освіти з метою якісного покращення або введення показників навчального інклюзивного процесу їх освітньої діяльності. Суб'єктами менеджменту інклюзивних освітніх інновацій, як і в загальній теорії державного управління соціально-педагогічними системами, до яких належать навчальні заклади всіх рівнів, є керівники цих закладів, які безпосередньо беруть участь у розробці, експерименті чи апробації, впровадженні чи застосуванні освітніх інновацій в галузі інклюзивної освіти; об'єктами –

науково-педагогічні працівники та їх творча діяльність із застосування освітніх інновацій в галузі інклюзії безпосередньо в навчальному процесі для осіб з особливими потребами в середовищі навчального закладу серед членів колективу які не мають таких особливих потреб [2, с.73-81].

Зважаючи на вищезазначене, можна відмітити, організація інклюзивної освіти, її реалізація та забезпечення прав на освіту, всіх рівнів, людям з особливими потребами лежить в площині соціальної політики держави. Успішність цього процесу буде залежати від соціально-економічних, політичних, нормативно-правових показників та науково-педагогічного потенціалу навчальних закладів, які є безпосередніми виконавцями та реалізаторами інклюзивного процесу з надання освітніх послуг людям з особливими потребами.

Результати дослідження тенденцій соціальної політики України щодо інклюзивної освіти дають змогу зробити такі висновки:

1. Аналізом виявлено, що соціальна політика значною мірою визначає процес надання освітніх послуг. Освітні послуги є складовою частиною соціальної політики, а метою їх надання є забезпечення розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби .

2. Держава з метою забезпечення конституційних прав всім громадянам та розв'язання освітніх проблем, які виникають в окремих осіб, соціальних груп, розробляє та здійснює соціальну політику в галузі освіти, в тому числі інклюзивної. Іншими словами, держава приймає на себе зобов'язання щодо надання освітніх послуг шляхом: розроблення нормативно-правової бази, фінансування, матеріально-технічного забезпечення, створення інфраструктури освітніх установ, вільного доступу до них громадян з особливими потребами тощо.

3. Соціальну політику в галузі освіти визначено, як комплекс заходів, який охоплює різні напрями освітніх послуг, здійсненістю державними та приватними навчальними закладами з метою розвитку творчого, наукового, професійного потенціалу громадян держави та забезпечення рівних можливостей доступу до отримання таких послуг осіб, не зважаючи на їх особливі потреби.

4. Дослідженням з'ясовано що, Україна як демократична держава, взявшись європінтеграційний шлях розвитку в галузі освіти, керується міжнародними стандартами та нормами які закріплюють права на освіту людей з особливими потребами. Вперше в Україні введено посаду освітнього омбудсмена, як основного провідника соціальної політики в галузі освітив т.ч. і забезпечення права доступу до освіти людей з особливими потребами.

Література

1. *Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод. посіб.* / за заг. ред. Байди Л.Ю., О.В. Красюкова-Енніс; колек. авторів: Азін В.О., Трибальський Я.В., Байди Л.Ю., Красюкова-Енніс О.В. – К., 2012. – 88 с.
2. *Даниленко Л.І. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва Я.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І., – К.:2007.– 128с.*

3. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник / за заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової-Енніс О.В. / під авт.р. Байди Л.Ю., Красюкова-Енніс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибалський Я.В., Найда Ю.М. – К., 2012. – 216 с.

4. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупасова А.А., Софія Н.З., Найда Ю.М. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І., – К.: Софія Н.З., Найда Ю.М.

5. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: О.В. Гаврилов Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Академія, 2009. – 308 с.

6. Постанова КМУ. Деякі питання освітнього омбудсмена: [Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 491] // Офіційний вісник України. – 2018. – № 6. – 30 червня. – Ст. 42.

7. Розвиток політики інклюзивних шкіл. Інтегроване планування послуг, їх надання та фінансування в Канаді: посібник / Дж. Блейз, Е. Чорнобой, Іш. Крокер, Е. Страт, О. Красюкова-Енніс. – К.: Палівода А.В., 2012. – 46 с.

8. Скуратівський В.Я. Основи соціальної політики : навч. посіб. / В.Я. Скуратівський, О.М. Палий. – К. : МАУП, 2002. – 200 с.

References

1. Architectural accessibility of schools (2012), "Teaching method manual for community", p. 88.
2. Danilenko L.I. (2007). "Management of Inclusive School on the Basis of Management of Educational Innovations", p.128.
3. Teaching manual (2012), "Disability and Society", Krasnyukova-Ennis O.V., Burov S.Yu., Azin V.O., Gribalsky Ya.V., Nayda Yu., p. 216.
4. Educational and methodical manual (2007), "Inclusive school, peculiarities of organization and management", p.128.
5. Gavrilov O.V. (2009), "Special Children in an Institution and Social Environment" Ukrainian, Kamyanets-Podilsky, p. 308.
6. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), "Some issues of the Education Ombudsman", art. 42.
7. Guidebook (2012), "Policy development for inclusive schools. Integrated Services Planning, Granting and Funding in Canada" p. 46.
8. Skuratovsky V.A. (2002), "Fundamentals of Social Policy Teach", MAUP, p. 200.

Danyluk K.V.,

Candidate of Sciences in Public Administration, Senior Lecturer of the Department of Educational Management and Social Work of Rivne State Humanitarian University, konofr@ukr.net

Ukraine, Rivne

UKRAINE'S SOCIAL POLICY ON INCLUSIVE EDUCATION

The article analyzes the social policy of Ukraine regarding inclusive education and finds that educational services are an integral part of social policy, and the purpose of their provision is to ensure the development of the creative, scientific and professional potential of citizens of the state and to ensure equal access to such services for persons not taking into account their special needs. The state, in order to provide constitutional rights to all citizens and to solve educational problems that arise in individuals, social groups, develops and implements social policy in the field of education, including inclusive. In other words, the state undertakes to provide educational services by: developing a legal framework, financing, logistics, creating infrastructure of educational institutions, free access to them for people with special needs, etc. Social policy in the field of education can be defined as a complex of measures covering various areas of educational services carried out by public and private institutions in order to develop the creative, scientific, professional potential of citizens of the state and ensure equal access to such services, regardless of their special needs. The study finds that Ukraine, as a democratic state, adopting the European integration path of development in the field of education is guided by international standards and norms that establish the rights of people with special needs. For the first time in Ukraine, the post of educational ombudsman, as the main conductor of the social policy in the field of education, was introduced. and ensuring the right of access to education for people with special needs.

Key words: social policy, inclusive education, people with special needs, public administration, educational ombudsman, educational institutions.

